

รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 1*

MODEL FOR ENHANCING MORAL VIRTUES BASED ON SUFFICIENCY ECONOMY
PHILOSOPHY OF STUDENTS AT BAN NONG PLING SCHOOL, THE OFFICE OF
MAHASARAKHAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

ฐิตาภรณ์ ปะนะสุนา¹

Thitaporn Panasuna¹

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1¹

Maharakham Primary Educational Service Area Office 1¹

Email : tpanasuna@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการ
คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง 2) เพื่อศึกษา
องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้าน
หนองปลิง 3) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
โรงเรียนบ้านหนองปลิง 4) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปลิง 5) เพื่อศึกษาผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน
43 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 5 คน รวมทั้งหมดจำนวน 49 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบประเมินรูปแบบ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันนักเรียนมีพฤติกรรมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงตามความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ตามความคิดเห็นของครู อยู่ในระดับน้อย

* Received: May 11, 2021; Revised: July 2, 2021; Accepted: July 2, 2021

สภาพปัญหาการเสริมสร้างคุณธรรมของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการเสริมสร้างคุณธรรมตามหลักตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับที่มากที่สุด 2. ผลการศึกษาศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบ และตัวชี้วัด 64 ตัวบ่งชี้ 3. รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) กิจกรรม 5) สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ 6) การวัดและประเมินผล 4. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปลิง นักเรียนมีคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน 5. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง ก่อนการใช้รูปแบบนักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปรวมทุกด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง หลังการทดลองใช้รูปแบบ และหลังทดลอง 1 เดือน นักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสรุปรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม; ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง; นักเรียน

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the current condition, problems and needs necessary for students' morality according to the sufficiency economy philosophy at Ban Nong Pling School, 2) to study the components and indicators of morality according to the sufficiency economy philosophy of students at Ban Nong Pling School, 3) to create a model of moral development according to the sufficiency economy philosophy of the students at Ban Nong Pling School, 4) to study the results of using the model of moral development according to the sufficiency economy philosophy of the students of the school at Ban Nong Pling, 5) to study the results of the evaluation of the moral development model according to the sufficiency economy philosophy of students at Ban Nong Pling School, The Office of Mahasarakham Primary Educational The target groups used in this research consisted of the first phase, 43 parents of students, 1st school administrator, 5 teachers, total of 49

people. The research tools were questionnaires, model assessment forms and assessment form. The statistics used in the data analysis were mean and standard deviation.

The results showed that: 1. At present, students have moral behavior according to the philosophy of sufficiency economy according to the opinions of parents moderate according to the teacher's opinion at a low level. The problem of moral enhancement of teachers was found to be at the highest level and the need to enhance morality according to the philosophy of sufficiency economy at the highest level. 2. The results of this study were to study the components and indicators of morality according to the philosophy of the sufficiency economy of students at Ban Nong Pling School, it consists of 4 main components, 15 minor components, and 64 indicators. 3. The model of moral development according to the sufficiency economy philosophy of students at Ban Nong Pling School, there are 6 components as follows: 1) principle, 2) objectives of the model, 3) moral content according to the sufficiency economy philosophy, 4) activities, 5) media, equipment and learning resources, and 6) measurement and evaluation. 4. The results of using the model of moral development according to the sufficiency economy philosophy of the students at Ban Nong Pling School, it was found that the students' scores in the activities were at a very good level in all aspects. 5. The results of the evaluation of the moral development model according to the philosophy of sufficiency economy of students at Ban Nong Pling School., it found that before applying the pattern, the students had scores on the level of behavior indicating morality according to the philosophy of sufficiency economy overall, all aspects were at a moderate level after using the model and after 1 month (follow up), the students had the highest scores on behavior indicating morality according to the philosophy of sufficiency economy in all aspects.

Keywords : Moral Development Model; Philosophy of Sufficiency Economy; Students

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สังคมไทยทุกภาคส่วนต่างตระหนักว่าการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ผลลัพธ์ของการพัฒนามีความมั่นคงและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงได้รับการน้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการพัฒนาในระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นยุทธศาสตร์การ

พัฒนาประเทศระยะยาว ให้มุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของแผนที่สอดคล้องเชื่อมโยงและรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกันไปตลอด 20 ปี ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนา “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สู่สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นต้นมา แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการสร้างความแข็งแกร่งของระบบและโครงสร้างต่างๆ ภายในประเทศให้สามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีของประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและบริหารการพัฒนาประเทศให้อยู่บนหลัก ธรรมภิบาลและประชาธิปไตย เพื่อนำมาซึ่งความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของสังคมไทยและความยั่งยืนของการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

สำหรับในทางการศึกษา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการส่งเสริมให้น้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ดังที่ปรากฏตามเอกสารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสารในทางกฎหมาย กฎระเบียบ หรือแผนงานทางการศึกษา รวมทั้งในระดับนโยบายของหน่วยงาน ดังเช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ปรับปรุง 2545) มาตรา 6 กำหนดลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ว่าให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจสติปัญญาความรู้ คุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการเรียนต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

จากการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ได้จากการสังเกต สอบถาม และสัมภาษณ์ ครู ผู้ปกครองนักเรียนแล้วนำเข้าไปประชุมคณะครูประจำเดือน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น ลักเล็กขโมยน้อยหยิบจับของใช้ของคนอื่นมาเป็นของตนเอง เก็บของได้แล้วไม่ไปแจ้งครูให้ประกาศหาเจ้าของ มาโรงเรียนสาย ทิ้งขยะไม่เป็นที่ ขาดความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ส่งการบ้านครู ส่งงานช้าไม่ทันตามกำหนด ขาดระเบียบวินัยในตนเอง ไม่รู้จักอดออม ขาดจิตอาสาและเสียสละและขาดการอดทนรอคอย เป็นต้น เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อนซับซ้อนมาก ประกอบกับการแสดงพฤติกรรมส่วน

หนึ่งของนักเรียนมีสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัวเด็กถูกปล่อยอยู่ตามลำพัง เนื่องจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง มักไปประกอบอาชีพต่างถิ่น และทิ้งเด็กให้อยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งว่ากล่าวตักเตือนนักเรียนไม่ค่อยได้ อีกส่วนหนึ่งมาจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทำให้เด็กมีพฤติกรรมเลียนแบบ หากปล่อยทิ้งไว้ไม่หาทางแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้นจะเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้น จะทำให้เป็นปัญหาของโรงเรียนครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในที่สุด (โรงเรียนบ้านหนองปลิง, 2561)

จากแนวคิดและผลของการศึกษาสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองปลิงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 รับผิดชอบการบริหารงานทุกงานในโรงเรียนเห็นว่าการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นมาก จึงได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมมือและสร้างความตระหนักแก่ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ในการเสริมสร้างและส่งเสริมนักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนานักเรียนเหล่านั้นให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.3 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.4 เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3.2 ได้ทราบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3.3 ได้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3.4 ได้ทราบผลการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา และประยุกต์ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีขั้นตอนในการดำเนินการเป็น 5 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษาบริบท (Contextual Study) จากการสำรวจพฤติกรรม สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดจุดมุ่งหมายของรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิงมีขั้นตอนการดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงสำรวจโดยการสอบถามความคิดเห็นจากครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปลิง จากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียน

ระยะที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้พัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการ

พัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โดยใช้แบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร/งานวิจัย/แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาคุณธรรมซึ่งเป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปีงบประมาณ 2561 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียน ที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ซึ่งข้อมูลได้จากขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วมาทำการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 3 การสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ร่างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง นำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานใน ระยะที่ 1 มาเป็นกรอบแนวทางในการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง และตรวจสอบร่างรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อทำการตรวจสอบร่างรูปแบบและขอรับข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง และการจัดทำคู่มือประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบและทำการยืนยันรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 และคู่มือประกอบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง ทั้ง 4 องค์ประกอบ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง แก้ไข

ระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 อบรมความรู้เนื้อหา การจัดกิจกรรม และการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ขั้นตอนที่ 2 ทดลองพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระยะที่ 5 ประเมินผลการใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การประเมินภาพรวมก่อนและ

หลังการใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง ชั้นตอนที่ 2 สรุปผลการใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง แล้วนำมาเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปได้ดังนี้ 1) ผลการศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.78 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.12 2) ผลการศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.50 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.32 3) ผลการศึกษาสภาพปัญหาการเสริมสร้างคุณธรรมตามหลักตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน พบว่า ครูผู้สอนประสบปัญหาด้านการเสริมสร้างคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.53 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10 3) ผลการศึกษาความต้องการการเสริมสร้างคุณธรรมตามหลักตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนต้องการการเสริมสร้างคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอยู่ในระดับที่มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.68 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10

5.2 ผลการศึกษาศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบ และตัวชี้วัด 64 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านความซื่อสัตย์ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านความขยัน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านความอดทน และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านความรับผิดชอบ

5.3 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 เนื้อหาคุณธรรม

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความขยัน ด้านความอดทน และด้านความรับผิดชอบมีองค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้พฤติกรรม 64 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 20 กิจกรรม องค์ประกอบที่ 5 สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และองค์ประกอบที่ 6 การวัดและประเมินผล ผ่านการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีค่าความเหมาะสมองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) = 0.09

5.4 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ในด้านองค์ประกอบหลักด้านที่ 1 ด้านความซื่อสัตย์นักเรียนมีคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งหมดเท่ากับ 4,047 คะแนน มีค่าเฉลี่ย(\bar{X}) เท่ากับ 18.82 (คะแนนเต็ม 20 คะแนน) S.D. เท่ากับ 1.69 อยู่ในระดับ ดีมากในด้านองค์ประกอบหลักด้านที่ 2 ด้านความขยัน นักเรียนมีคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมรวมทั้งหมด เท่ากับ 4,048 คะแนน มีค่าเฉลี่ย(\bar{X}) เท่ากับ 18.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 1.91 อยู่ในระดับ ดีมากในด้านองค์ประกอบหลักด้านที่ 3 ด้านความอดทน นักเรียนมีคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งหมด เท่ากับ 4,068 คะแนน มีค่าเฉลี่ย(\bar{X}) เท่ากับ 18.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 2.00 อยู่ในระดับดีมากและในด้านองค์ประกอบหลักด้านที่ 4 ด้านความรับผิดชอบ นักเรียนมีคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งหมด เท่ากับ 4,062 คะแนน มีค่าเฉลี่ย(\bar{X}) เท่ากับ 18.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 2.11 อยู่ในระดับดีมาก

5.5 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย(\bar{X}) เท่ากับ 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)เท่ากับ 0.89 หลังการใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1นักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปรวมทุกด้านอยู่ในระดับ มากที่สุดโดยมีคะแนนเฉลี่ย(\bar{X}) เท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.93 และในการติดตามผลการทดลองใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประเมินศึกษามหาสารคาม เขต 1 หลังทดลอง 1 เดือน (Follow up) นักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสรุปรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.39

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษาศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบ และตัวชี้วัด 64 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านความซื่อสัตย์ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านความขยัน องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านความอดทน และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านความรับผิดชอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤต หมั่นเจริญ, จำเนียร พลหาญ และกฤษณก ดวงชาทม (2562) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบ และตัวชี้วัด 64 ตัวบ่งชี้ โดยโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบ มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและดัชนีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 28.717$, $df = 24$, $P\text{-Value} = 0.126$, $CFI = 0.982$, $TLI = 0.994$, $SRMR = 0.015$, $RMSEA = 0.033$)

6.2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 เนื้อหาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความขยัน ด้านความอดทน และด้านความรับผิดชอบมีองค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้พฤติกรรม 64 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 20 กิจกรรม องค์ประกอบที่ 5 สื่ออุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และองค์ประกอบที่ 6 การวัดและประเมินผล ผ่านการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีค่าความเหมาะสมองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.09 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤต หมั่นเจริญ, จำเนียร พลหาญ

และกฤษณก ดวงชาต (2562) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้คู่มือรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 15 กิจกรรม ผ่านการประเมินและตรวจสอบเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

6.3 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.89 หลังการใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 นักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปรวมทุกด้านอยู่ในระดับ มากที่สุดโดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.93 และในการติดตามผลการทดลองใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 หลังทดลอง 1 เดือน (Follow up) นักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสรุปรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.39 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤต หมั่นเจริญ, จำเนียร พลหาญ และกฤษณก ดวงชาต (2562) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ผลการใช้และผลการประเมินรูปแบบพัฒนาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า นักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดก่อนใช้รูปแบบ นักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้ ในระดับปานกลาง และหลังใช้รูปแบบนักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับมากที่สุด

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญในการกำหนดมาตรการการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนในด้านการเคารพสิทธิ์ของผู้อื่น รู้จักการรักษาเวลาและตรงต่อเวลา

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนส่งเสริมการพัฒนาโครงการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์สูงสุดเพื่อพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ที่ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งจากแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สะท้อนตนเองเชื่อมโยงกับชีวิตและการดำเนินชีวิตในอนาคต

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรกำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อเปรียบเทียบผลของการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากผลการใช้รูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น

7.3.2 ควรมีการนำเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบอื่นมาใช้อย่างหลากหลาย เช่น การประชุมกลุ่มเพื่อให้ครูหรือผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนานักเรียนและเพิ่มการสังเกตและการสัมภาษณ์นักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างและหลากหลาย

8. บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
กฤต หมื่นเจริญ, จำเนียร พลหาร และกฤษณก ดวงชาตม. (2562). รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. **วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 8(2). 337-349.

โรงเรียนบ้านหนองปลิง. (2561). การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 1. มหาสารคาม : โรงเรียนบ้านหนองปลิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.